

Ministeren stille sig, saafremt han maa erkjende, at Commissionen har brugt en fornuftig Decenomi, ikke har paadraget sig Udgifter til Trykning osv., som paa nogen Maade kunde anses for at være for store? Skal han da respectere Commissionens Formands Begjæring, eller skal han sige Nei, og lade det komme an paa, hvorvidt man senere paa en Tillægsbevilling vil bevilge det Fornødne? Mig forekommer det, at, naar man har nedsat denne store Commission, hvoraf man kan vente sig et ikke ringe Udbytte, saa er det det Naturligste, om man villig og uden Anurren gaar ind paa denne Udgift, som man maa erkjende for at være nødvendig. — Der er endnu et Vædringsforslag tilbage, det er angaaende Folkestryk. Jeg har tilladt mig at modsætte mig det, da det var til 2den Behandling, og det høie Thing forkastede det. Jeg vil haabe, at det høie Thing vil gjore ligesaa denne Gang.

Førlund: Jeg ønsker at sige et Par Ord med Hensyn til Vædringsforslaget under Nr. 36. Det er jo egentlig sammensat af to Stykker, som ogsaa vilde komme til at foreligge til særlig Afgjorelse af Thinget. Jeg vil begynde med at sige, at det i høi Grad har undret mig, at see Begyndelsen af dette Forslag fremstillet saaledes, som det her er blevet. Der forlanges nemlig Penge til at undersøge Virkningen af den i Aaret 1850 og senere Aar foretagne Forandring med Hensyn til Undervisningen i de lærde Skoler. Naar man ikke vil tage mig mine Udtryk ilde op, maa jeg sige, at det forekommer mig, at det første Indtryk, man faaer heraf, er det, at det høie Cultusministerium har søvet lige siden 1850; thi det forekommer mig naturligt efter den Dydge, som er stillet Ministeriet, at det bestandig følger med den Udvikling, der foregaaer med Hensyn til de trufne Bestemmelser; men dersom nu Cultusministeriet havde fulgt med Udviklingen og havde lagt Mærke til, hvad de trufne Bestemmelser havde virket, maatte det jo vide, hvorledes det staaer til, og desuden, dersom det ikke er reent som en overcomplet Personlighed, at vi have Inspectoren for det lærde Skolevæsen, saa maatte

jo den høitærede Minister kunne spørge ham: Hvorledes staaer det, og han maatte kunne sige det, dersom han forresten udfylder sin Post. Det har altsaa forundret mig i høi Maade, at see den høitærede Minister vedkjende sig Uvidenhed i en saa vigtig Branche — dette være dog ikke sagt imod den nuværende høitærede Cultusminister, som jo nylig er kommen ind i Forretningerne. Ved Siden deraf være det mig tilladt at fremsætte en anden Betragtning, en Betragtning, der ofte har ligget mig paa Læberne, den nemlig at der i et Ministerium som Cultusministeriet, et Ministerium, hvor der er et Departement for Skolevæsenet, ikke findes en eneste skolehyndig Mand, saa at denne Branche egentlig slet ikke der er repræsenteret; der er Skrivere, Fuldmægtige og Contoirfolk, der have juridisk Examen eller saadan noget. Men naar Ministeren ønsker at faae en eller anden Oplysning eller Veiledning, kan han, efter hvad der er mig bekjendt, ikke faae den hos sit Contoirpersonale. Det er Noget, som jeg meget vil anbefale den høitærede Minister, hvis han skulde leve noget længe i Ministeriet, at faae forandret, saa at der idelmindste maatte findes een Mand i hans Nærhed, hos hvem han kan faae den Veiledning og Oplysning, han maatte ønske, siden den nuværende Skoleinspecteur ikke kan give ham den; denne er da heller ikke i Ministeriet. Det er dog for galt at lade en saa vigtig Branche gaae i lang Tid uden at vide, hvorledes den stiller sig, og til at faae det at vide behøver den ærede Minister ikke nye Penge, han behøver blot ret at vælge og at holde sine Embedsmænd i Aande, saa maa han i sit Ministerium kunne faae alle de fornødne Indberetninger osv. Saa staaer der i Forslaget: „samt til eventuelt at udarbejde Forslag til det lærde Skolevæsens fremtidige Organisation.“ Saa, derpaa have vi nu arbejdet saa længe, jeg kan huske og har kjendt noget til Skolevæsenet, og er der Noget, der har været omkalfatret, saa er det dette. Der til knytter sig nu en anden Tanke eller et andet Spørgsmaal. Hvad mener vel den ærede Minister, dersom han er saa heldig at faae saadant et Forslag til en eventuel Omordning af det lærde Skolevæsen? Hvad vil han saa